

SLOVO NA ÚVOD

Ježíš jim řekl: „Amen, Amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.“

(Jan 6, 53)

Struktura naší *Liturgie malých společenství* vychází z *Apologie* sv. Justina Mučedníka z 2. století po Kristu. Po Justinově vzoru ji členíme na tři části.

1) **Zvěstování Slova**

2) **Přímluvné modlitby**

3) **Slavení Eucharistie**

Po úvodu (pozdravu, úkonu kajícího a vstupní modlitbě) následuje čtení z Písma a promluva. Pak se konají přímluvy ukončené modlitbou Páně a pozdravením pokoje. Díkůvzdáním nad chlebem a kalichem vína a přijímáním svátostného Krista liturgie vrcholí.

Na závěr zazní požehnání. Řád liturgie se podařilo zjednodušit a zpřehlednit, čímž se otevřel větší prostor pro uplatnění nejrůznějších služebností (např. při čtení, přímluvných modlitbách a přinášení eucharistických darů), které nejsou vázané na svěcení a svědčí o královském (všeobecném) kněžství Kristova lidu a bohatství darů Ducha svatého.

SLOVNÍČEK POJMŮ

Liturgie (z řeckého *leiturgeia*) = služba lidu (zde ve významu bohoslužebného shromáždění)

Kolekta (z latinského *collectio*) = sbírka (zde ve významu sebraných úmyslů modlitby)

Homilie (z řeckého *homilia*) = vyučování (zde ve významu výkladu Božího slova)

Krédo (z latinského *credo*) = věřím

Eucharistie (z řeckého *eucharistia*) = díkůvzdání

Preface (z latinského *praefatio*) = předmluva

Anafora (z řeckého *anaforein*) = přinášení oběti

Komunio (z latinského *communio*) = spojení, společenství

ZKRATKY

O: Obec

P: Předsedající

J: Jáhen

L: Lektor

V: Všichni

ŘÁD LITURGIE

Vstupní zpěv / hudební předehra

Během zpěvu a poté při pozdravu všichni stojí. Duchovní a přísluhující přicházejí během vstupního zpěvu k oltáři a ukloní se před ním. Poté se odeberou na svá místa. Není-li uvedeno jinak, předsedající duchovní má sepjaté ruce.

Apoštolský pozdrav

Předsedající a celá obec učiní znamení kříže.

Předsedající stojí za oltářem s rozepjatýma rukama.

P: Milost Pána † Ježíše Krista, láska Boží a společenství Ducha Svatého ať je s vámi se všemi.

O: I s tebou.

Nebo:

P: Milost a pokoj od Boha, našeho Otce, i od † Pána Ježíše Krista, ať je s vámi se všemi.

O: I s tebou.

Nebo:

P: Ve jménu Otce i † Syna i Ducha Svatého.

O: Amen.

P: Pán s vámi.

O: I s tebou.

Uvedení do liturgie

Všichni se posadí, až na předsedajícího, který vestoje od ambonu (čtecího pultu) přivítá shromážděné a vlastními slovy je krátce uvede do liturgie (např. jaký se slaví svátek, za koho se modlíme atd.). Uvedení a následný úkon kajícího může předsedající svěřit jáhnovi či jinému příslušujícímu.

Úkon kajícího

J/P: Dříve, než uslyšíme Boží slovo a budeme slavit Eucharistii, vyznejme Bohu naše hříchy.

Následuje delší chvíle ticha ke zpytování svědomí.

J/P: Pane, smiluj se.

O: Pane, smiluj se.

J/P: Kriste, smiluj se.

O: Kriste, smiluj se.

J/P: Pane, smiluj se.

O: Pane, smiluj se.

Nebo v době adventní a postní:

J/P: Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný,

O: smiluj se nad námi.

J/P: Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný,

O: smiluj se nad námi.

J/P: Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný,

O: smiluj se nad námi.

Předsedající stojí za oltářem s rozepjatýma rukama.

P: Smiluj se nad námi, všemohoucí Bože, odpusť nám hříchy a doved' nás do života věčného.

O: Amen.

Chvalo zpěv

O významných svátcích a v době vánoční a velikonoční:

V: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Chválíme tě. Velebíme tě. Klaníme se ti. Oslavujeme tě. Vzdáváme ti díky pro tvou velikou slávu.

Pane a Bože, nebeský Králi, Bože, Otče všemohoucí. Pane, jednorozený Synu, Ježíši Kriste. Pane a Bože, Beránku Boží, Synu Otce. Ty, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Ty, který snímáš hříchy světa, přijmi naše prosby. Ty, který sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi.

Neboť ty jediný jsi Svatý, ty jediný jsi Pán, ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste, se Svatým Duchem, ve slávě Boha Otce.

Amen.

Vstupní modlitba - kolekta

Předsedající stojí za oltářem.

P: Ztišme se k modlitbě.

Následuje chvíle ticha k vnitřní modlitbě. Předsedající se poté modlí s rozepjatýma rukama. V případě potřeby při něm stojí jáhen či jiný přísluhující s liturgickým textem. Modlitba může být improvizovaná nebo následující obecná. Vstupní modlitby podle liturgické doby jsou uvedeny dále.

P: Bože Stvořiteli, tys do rajske zahrady uvedl člověka, aby o ni pečoval. Adam však selhal a v něm jsme selhali i my. Ale nový Adam - Kristus - otevírá bránu ráje každému, kdo věří v jeho jméno. Děkujeme ti, že jsme ho směli poznat a prosíme tě, ať celé stvoření je proměněno v něm – ve tvém milovaném Synu a našem Pánu, který s tebou a Duchem Svatým žije a kraluje na věky věků.

O: Amen.

VSTUPNÍ MODLITBA V DOBĚ ADVENTNÍ

P: Králi praotců a proroků, ty neodvracíš od lidstva svou tvář, ale zjevuješ mu ji v Ježíši, Synu člověka. Dej, abychom byli připraveni, až se na konci času otevřou nebesa a my ho uvidíme přicházet. Prosíme o to v jeho jménu, neboť on s tebou a Duchem Svatým žije a kraluje na věky věků.

O: Amen.

VSTUPNÍ MODLITBA V DOBĚ VÁNOČNÍ

P: Bože andělských i lidských zástupů, v tento čas slavíme zrození Slunce spravedlnosti v betlémských jeslích. Daruj nám dětská srdce, abychom dokázali vděčně opětovat tvou lásku. Prosíme o to skrze Krista, božské Slovo, které se pro nás stalo tělem. On s tebou a Duchem Svatým žije a kraluje na věky věků.

O: Amen.

VSTUPNÍ MODLITBA V DOBĚ POSTNÍ

P: Bože veškerého milosrdenství, tvůj služebník Ježíš se vydal napospas lidské zlobě a zemřel na dřevě kříže, aby z nás sňal prokletí hříchu a smrti. Dej, abychom pamatovali, že naše svoboda byla draze vykoupena krví pravého velikonočního Beránka, Krista, v jehož jménu se k tobě modlíme a který s tebou a Duchem Svatým žije a kraluje na věky věků.

O: Amen.

VSTUPNÍ MODLITBA V DOBĚ VELIKONOČNÍ

P: Bože lásky a pokoje, oslavujeme vítězství tvého Syna. V den vzkříšení padla smrt, padlo peklo, neboť Vládce králů země povstal k životu. Kéž se s námi raduje každý člověk, zvířata, ptáci, rostliny, hvězdy, svět viditelný i svět duchovní. Vzkříšený Kristus s tebou a Duchem Svatým žije a kraluje na věky věků.

O: Amen.

VSTUPNÍ MODLITBA V DOBĚ SVATODUŠNÍ

P: Bože náš, ty sesíláš Ducha svého Syna, který nás učí volat k tobě jako k Otci. Dej, ať v jeho síle opravdově svědčíme o tvé lásce, ať je to světu vhod či nevhod. Prosíme o to ve jménu Krista, z jehož úst vychází Boží slovo, ostré jako meč. On s tebou a Duchem Svatým žije a kraluje na věky věků.

O: Amen.

VSTUPNÍ MODLITBA PŘI BOHOSLUŽBĚ NEMOCNÝCH

P: Nebeský Otče, tys poslal světu svého Syna, abychom byli uzdraveni jeho ranami. Shlédni na všechny trpící na těle i na duchu a dopřej jim odpočnutí od bolestí a smutku. Prosíme o to ve jménu Krista, našeho bratra a Pána, který s tebou a Duchem Svatým žije a kraluje na věky věků.

O: Amen.

VSTUPNÍ MODLITBA ZA ZESNULÉ

P: Bože Abrahámův, Izákův a Jákobův, ty nejsi Bohem mrtvých, ale živých. Vlídne přijímej pozemské poutníky, kteří přistupují ke tvému trůnu. Ozdob je věncem vítězů pro milosrdnou lásku tvého Syna, Ježíše ukřížovaného a vzkříšeného, který s tebou a Duchem Svatým žije a kraluje na věky věků.

O: Amen.

Po vstupní modlitbě se předsedající posadí na své místo.

K ambonu přistoupí lektor.

Čtení z Písma

L: Čtení z knihy / listu N.

Lektor přečte biblický text.

L: Slyšeli jsme slovo Boží.

O: Bohu díky.

Po čtení je možno zařadit zpěv či recitaci žalmu.

Zpěv aleluja

Při zpěvu aleluja všichni vstanou. Jáhen (či předsedající) stojí za ambonem.

Evangelium

J/P: Pán s vámi.

O: I s tebou.

J/P: Slova svatého evangelia podle Matouše/Marka/Lukáše/ Jana.

O: Sláva tobě, Pane.

Jáhen (či předsedající) přečte evangelium.

J/P: Slyšeli jsme slovo Boží.

O: Chvála tobě, Kriste.

Homilie

Všichni se posadí. Kazatel stojí za ambonem, odkud pronese krátkou promluvu. Poté se posadí na své místo. Následuje chvíle ticha k rozjímání.

Vyznání víry - krédo

Pouze v neděli a ve svátek. Všichni vstanou.

J/P: Vyznejme víru slovy Apoštolského kréda:

V: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země. I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha Svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

Nebo:

J/P: Vyznejme víru slovy Nicejsko-cařihradského kréda:

V: Věřím v jednoho Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, všeho viditelného i neviditelného. Věřím v jednoho Pána Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího, který se zrodil z Otce přede všemi věky: Bůh z Boha, Světlo ze Světla, Pravý Bůh z Pravého Boha, zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem, skrze něhož všechno je stvořeno. On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe, skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem. Byl za nás ukřižován, za dnů Pontia Piláta, byl umučen a pohřben. Třetího dne vstal z mrtvých podle Písma. Vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce. A znovu přijde ve slávě soudit živé i mrtvé a jeho království bude bez konce. Věřím v Ducha svatého,

Pána a Dárce života, který z Otce (i Syna) vychází, s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavován a mluvil ústy proroků. Věřím v jednu svatou, všeobecnou apoštolskou Církev. Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů, očekávám vzkříšení mrtvých a život budoucího věku. Amen.

Přímluvy - modlitby věřících

Jáhen (či předsedající) uvede přímluvy.

J/P: Bože milosrdenství a útěchy, přijmi naše modlitby, jako jsi přijal svého přítele Abraháma, když tě prosil o shovívavost pro hříšné a zbloudilé.

Lektoři (nebo jáhen) přednášejí od ambonu přímluvné modlitby. Následující přímluvy jsou vzorové, možno je zkrátit, upravit či doplnit podle aktuální situace.

Všichni stojí.

L/J: Prosme za svornost celého Božího lidu v lásce a pokoji.

O: Prosíme tě, vyslyš nás.

L/J: Prosme za vedení Ducha pro služebníky církve a všechny křesťany.

O: Prosíme tě, vyslyš nás.

L/J: Prosme za návrat těch, kdo odpadli od víry.

O: Prosíme tě, vyslyš nás.

L/J: Prosme za všechny hladovějící, za pronásledované a trpící.

O: Prosíme tě, vyslyš nás.

L/J: Prosme za bezdomovce a uprchlíky, opuštěné a opovrhované.

O: Prosíme tě, vyslyš nás.

L/J: Prosme za lidi, kteří propadli závislostem.

O: Prosíme tě, vyslyš nás.

L/J: Prosme za děti, které jsou terčem násilí a šikany.

O: Prosíme tě, vyslyš nás.

L/J: Prosme za přírodu, která je znečišťována a drancována člověkem.

O: Prosíme tě, vyslyš nás.

L/J: Prosme za tento dům modlitby a za všechny, kteří se v něm shromažďují.

O: Prosíme tě, vyslyš nás.

L/J: Prosme za naše nemocné a za ty, kdo dnes nemohli mezi nás přijít.

O: Prosíme tě, vyslyš nás.

L/J: Prosme za ty, kdo jsou na cestách nebo v nebezpečí.

O: Prosíme tě, vyslyš nás.

L/J: Prosme za smíření umírajících a za věčnou spásu našich zesnulých.

O: Prosíme tě, vyslyš nás.

Jáhen (či předsedající) po chvíli ticha uzavře přímlyvy a vyzve k modlitbě Páně.

J/P: S důvěrou ve tvé milosrdenství, Bože, odevzdáváme do tvých rukou všechny, za něž se modlíme, slovy tvého Syna Ježíše Krista, našeho Spasitele:

Modlitba Páně

V: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

Po modlitbě Páně je možno slavit svátosti křtu, biřmování, nebo pomazání nemocných.

Pozdravení pokoje

Jáhen (či předsedající) stojí s rozpřaženýma rukama.

J/P: Pokoj Páně ať zůstává vždycky s vámi!

O: I s tebou.

J/P: Pozdravme se navzájem přáním smíření a pokoje.

Všichni přítomní se navzájem pozdraví slovy:

V: Pokoj tobě.

Poté všichni usednou, až na jáhna (či předsedajícího).

Přinášení darů

Během zpěvu nebo hudební předehry přísluhující přinášejí dary chleba a vína. Jáhen (či předsedající) je převezme před oltářem. Poté připraví oltář ke slavení Eucharistie.

Eucharistická modlitba

Předsedající stojí za oltářem s rozepjatýma rukama. Může při něm stát jáhen či jiný přísluhující, případně další kněží.

P: Pán s vámi.

O: I s tebou.

P: Vzhůru srdce!

O: Máme je u Pána.

P: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Předsedající se modlí prefaci. Může být improvizovaná, nebo následující obecná. Preface podle liturgické doby jsou uvedeny v příslušném oddíle na str. 22–26.

P: Chválíme tě a oslavujeme, Otče, přebývající ve věčném světle na nebesích, odkud sestoupil na Zemi Dobrý Pastýř Ježíš, aby nás, bloudící v temnotách, našel a přivedl k tvému podivuhodnému světlu. V jeho jménu se zde shromažďujeme, neboť už nejsme jen smrtelnými lidmi, ale dětmi živého Boha, a proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

V: Svatý, Svatý, Svatý, Pán, Bůh zástupů. Nebe i země jsou plny tvé slávy. Hosanna na výsostech! Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna na výsostech!

Následuje anafora. Všichni vstanou. Další eucharistické modlitby jsou uvedeny v příslušném oddíle na str. 27–44.

I. ANAFORA PLZEŇSKÉ DIECÉZE

P: Jsi Svatý, Otče, a Svatý je i tvůj Syn Ježíš, Mesiáš, který o velikonočních svátcích slavil v Jeruzalémě Hod beránka. Přitom vzal chléb, vzdal ti díky, lámal jej, rozdával svým učedníkům a řekl:

Předsedající pozdvihuje eucharistický chléb do výše očí.

P: VEZMĚTE A JEZTE Z TOHO VŠICHNI. TOTO JE MÉ TĚLO, KTERÉ SE VYDÁVÁ ZA VÁS.

Předsedající položí chléb na misku a ukloní se.

P: Po večeři ti znovu dobrořečil, pozdvihl kalich s vínem, podal jej svým učedníkům a řekl:

Předsedající pozdvihuje eucharistický kalich do výše očí.

P: VEZMĚTE A PIJTE Z NĚHO VŠICHNI. TENTO KALICH JE NOVÁ SMLOUVA V MÉ KRVI, KTERÁ SE PROLÉVÁ ZA VÁS A ZA VŠECHNY NA ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ.

Předsedající položí kalich na prostřený ubrus a ukloní se.

P: To konejte na mou památku!

O: Amen. Přijď, Pane Ježíši!

P: Připomínáme si, Bože, Ježíšův požehnaný život a jeho spásné dílo. On se podle tvé vůle sjednotil s naším lidstvem, narodil se jako syn Mariin, přinášel chudým radostnou zvěst a své poslání dovršil obětí na golgotském kříži. Zemřel za nás, ale svým vzkříšením přemohl smrt a vystoupil k tobě, Otče, aby se pro nás vrátil, až pomine tento svět.

Přislíbil, že zůstane s námi až do skonání tohoto věku. Proto nám vdechl svého Ducha, který z nás činí jeho tělo na této Zemi.

Předsedající vztáhne ruce nad chléb a kalich a učiní nad nimi znamení kříže.

P: A my tě prosíme, ať tvůj Svatý Duch sestoupí na tyto † dary, aby se nám staly chlebem života a kalichem spásy. Duchovní pokrm a nápoj kéž posvětit nás, kdo je budeme přijímat, a skrze nás pak všechno živé na světě. Stojíme před tebou s vírou, nadějí a láskou ve spojení s blahoslavenou Marií, matkou tvého Syna, s Josefem, apoštoly, evangelisty, mučedníky, vyznavači, (svatými N. a N.) celou tvou církví nebeskou i pozemskou a se všemi tvými přáteli. Radostně vyhlížíme svítání onoho dne, kdy se znovuzrodíme do Království, jemuž vládne tvůj Syn a náš bratr Ježíš z Nazareta, Kristus vševládny.

Anafora je zakončena pozdvihováním na str. 19.

II. ANAFORA DUCHOVNÍ OBNOVY

P: Jsi Svátý, Otče, a Svátý je i tvůj Syn, božský Logos, který odložil nekonečný kosmos, kterým se halil, a narodil se na zemi jako člověk, Mesiáš Izraele, Ježíš Nazaretský. On v posvátnou noc, kdy jeho lid slavil svátek Pascha, vzal chléb, děkoval za něj, pak jej rozlámal a rozdával svým přátelům se slovy:

Předsedající pozdvihuje eucharistický chléb do výše očí.

P: VEZMĚTE A JEZTE Z TOHO VŠICHNI. TOTO JE MÉ TĚLO, KTERÉ SE VYDÁVÁ ZA VÁS.

Předsedající položí chléb na misku a ukloní se.

P: A když se večere chýlila ke konci, pozdvihl kalich naplněný vínem, dobrořečil ti, Bože, a než jej dal kolovat, řekl:

Předsedající pozdvihuje eucharistický kalich do výše očí.

P: VEZMĚTE A PIJTE Z NĚHO VŠICHNI. TENTO KALICH JE NOVÁ SMLOUVA V MÉ KRVI, KTERÁ SE PROLÉVÁ ZA VÁS A ZA VŠECHNY NA ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ.

Předsedající položí kalich na prostřený ubrus a ukloní se.

P: To konejte na mou památku!

O: Amen. Přijď, Pane Ježíši!

P: Toto je, Bože zástupů, oběť neposkvrněného Beránka, kterou za nás přinesl na popravišti za hradbami Jeruzaléma. Byl Svatý, a zemřel na nečistém místě, prošel mezi ponurými stíny podsvětí, aby se znovu oděl královským rouchem, plným zářivých hvězd a pestrých světů.

Předsedající vztáhne ruce nad chléb a kalich a učiní nad nimi znamení kříže.

P: A my tě prosíme, Otče, ať tvůj Svatý Duch, který se na počátku vznášel nad propastnou tůňí, sestoupí v moci a síle na chléb † a víno tobě předložené. Naplň přijetím těchto darů rajskou blažeností nás, kdo stojíme kolem oltáře, spolu s Pannou a Matkou Marií, s apoštolem Janem a se všemi přáteli tvého Syna Ježíše, který je Alfou i Omegou, Mesiášem Králem.

Anafora je zakončena pozdvihováním na str. 19.

Pozdvihování

Předsedající pozdvihuje chléb a kalich (výše než při slovech ustanovení Večeře Páně). Je-li přítomen jáhen či další kněz, pozdvihuje kalich a předsedající chléb.

V: Skrze něho a s ním a v něm je tvoje všechna čest a sláva, Bože, Otče všemohoucí, v jednotě Ducha Svatého po všechny věky věků. Amen.

Lámání

P: Chléb, který lámeme, je účastí na těle Kristově. Kalich požehnání, za nějž děkujeme, je účastí na Kristově krvi.

Během následujícího zpěvu či recitace předsedající naláme chléb (pokud možno podle počtu přijímajících).

V: Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, daruj nám pokoj.

Předsedající uchopí úlomek chleba a drží jej nad paténou.

P: Hle, Beránek Boží, který na sebe vzal hříchy světa. Blaze těm, kdo jsou pozváni k večeři Beránkové!

Nebo:

P: Svaté dary pro svatý lid Boží!

Předsedající pozve k přijímání těmito slovy:

P: Pojd'te, jste pozváni!

Nebo:

P: Pojd'te, vše je připraveno!

Přijímání - komunio

Všichni přijímají v půlkruhu kolem oltáře. Předsedající podává chléb (na ruku, nebo do úst) se slovy:

P: Tělo Kristovo (za tebe vydané).

Jáhen (či jiný přísluhující) podává kalich (do ruky, nebo přikládá k ústům) se slovy:

P: Krev Kristova (za tebe prolitá).

Pokud přijímající nechce pít z kalicha, namočí si chléb ve víně a tímto způsobem přijme podobojí. Učiní znamení kříže a odpoví: Amen.

Předsedající přijímá jako poslední.

Zpěv po přijímání - hudební mezihra

Po společném přijímání všichni usednou, až na jáhna (či jiného přísluhujícího), který během zpěvu vyčistí kalich a sklídí oltář.

Liturgické nádoby mohou odnést přísluhující. Zbylý chléb se uloží do nádoby na eucharistickou zásobu. Po zpěvu či hudbě následuje chvíle ticha k rozjímání.

Děkováná modlitba po přijímání

Předsedající stojí za oltářem s rozepjatýma rukama. Modlitba může být improvizovaná, nebo následující obecná.

P: Děkuje ti, Bože náš, za to, že se nám zjevuješ jako Láska a jsi naší silou ve zkouškách všedních dní i naší písni ve chvílích radosti. Dej, ať vnitřně obnoveni svatým přijímáním společně rosteme do podoby tvého Syna, který se pro nás stal člověkem, Ježíše Krista, našeho Pána.

O: Amen.

Oznámení

Oznámení vyřídí předsedající (nebo jáhen či jiný přísluhující) od ambonu a může je zakončit biblickým textem k požehnání.

Požehnání

Všichni vstanou. Předsedající stojí za oltářem s rozepjatýma rukama.

P: Pán s vámi.

O: I s tebou.

Předsedající učiní znamení kříže pravicí vztaženou k obci. Celá obec se pokřížuje. Předsedající poté stojí s rozepjatýma rukama.

P: Požehnej vás všemohoucí Bůh Otec i Syn † i Duch Svatý, nyní i navěky.

O: Amen.

Vyslání

J/P: Jděte ve jménu Páně!

Nebo:

J/P: Zůstaňte v pokoji!

Nebo:

J/P: Jděte, jste vysláni!

O: Bohu díky.

Závěrečný zpěv - hudební dohra

Během závěrečného zpěvu předsedající s dalšími duchovními a přísluhujícími předstoupí před oltář, ukloní se a odcházejí.

PREFACE

DEN PÁNĚ I

Chválíme tě a oslavujeme, Otče, Stvořiteli světla a Prameni života. Učinil jsi nás podle svého obrazu a povolal jsi nás do nového života v Ježíši Kristu, našem Pánu. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

DEN PÁNĚ II

Chválíme tě a oslavujeme, Otče Ježíše Krista, našeho Pána. On v první den týdne zvítězil nad smrtí a svým slavným vzkříšením nám otevřel cestu do života věčného. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

DEN PÁNĚ III

Chválíme tě a oslavujeme, Otče, neboť skrze vodu a Ducha svatého z nás tvoříš svatý lid Ježíše Krista, našeho Pána, aby tvá sláva naplnila svět. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

ADVENTNÍ

Chválíme tě a oslavujeme, Otče Ježíše Krista, našeho Pána. On v plnosti času přišel v našem těle mezi nás a učinil z nás dědice života věčného. Až opět přijde s mocí a velikou slávou soudit tento svět, bez hanby a strachu se zaradujeme z jeho příchodu. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

VTĚLENÍ PÁNĚ

Chválíme tě a oslavujeme, Otče Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on v tajemství svého vtělení přijal naše lidství z těla Panny Marie, své matky, a vyjevil nám tvou božskou slávu. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

ZJEVENÍ PÁNĚ

Chválíme tě a oslavujeme, Otče, neboť jsi v tajemství Slova učiněného tělem rozsvítil nové světlo v našich srdcích, aby se nám dostalo poznání tvé slávy ve tváři Ježíšově. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

POSTNÍ

Chválíme tě a oslavujeme, Otče, neboť ty vyzýváš svůj lid, aby se očistil a s radostí se připravil na velikonoční svátky horlivou modlitbou a štědrostí ve skutcích lásky. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

KŘÍŽ PÁNĚ

Chválíme tě a oslavujeme, Otče Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on byl pro naše hříchy vyzdvižen na kříž, aby celý svět přitáhl k sobě. Jeho oběť je zdrojem věčné spásy pro všechny, kdo v něho věří. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

VZKŘÍŠENÍ PÁNĚ

Chválíme tě a oslavujeme, Otče, za slavné vzkříšení tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, pravého obětního Beránka, jenž snímá hřích světa. Svou smrtí zničil naši smrt a svým vzkříšením k životu nám získal život věčný. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ

Chválíme tě a oslavujeme, Otče, za tvého milovaného Syna Ježíše Krista, našeho Pána, jenž po svém slavném vzkříšení před zraky svých učedníků vystoupil na nebesa připravit nám příbytek, abychom v jeho slávě přebývali s ním. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

SVATODUŠNÍ

Chválíme tě a oslavujeme, Otče Ježíše Krista, našeho Pána. V těchto dnech se naplnilo jeho pravé zaslíbení, když z nebe sestoupil Duch Svatý, osvětlil učedníky, ustavil církev, lid mnoha jazyků sjednotil vyznáním jedné víry a církvi dal sílu tobě sloužit jako královské kněžstvo a hlásat evangelium všem národům. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

Chválíme tě a oslavujeme, Otče, neboť ve svém Synu a Svatém Duchu nám poodhaluješ tajemství svého vnitřního života. Tys Trojjediný Pán a Bůh a jen tobě náleží sláva i klanění. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

SVÁTKY SVATÝCH

Chválíme tě a oslavujeme, Otče, neboť ve svých svatých jsi nás obklopil oblakem svědků, abychom se radovali v jejich společenství. Oni jsou vyvolenými nádobami tvé milosti a světlem světu. Spolu s nimi a se zástupy andělů voláme:

SVÁTKY APOŠTOLŮ

Chválíme tě a oslavujeme, Otče, za velikého pastýře tvého stáda, Ježíše Krista, našeho Pána. On po svém vzkříšení poslal apoštoly hlásat evangelium a vyučovat všechny národy. Slíbil, že zůstane s námi. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

ZASVĚCENÍ – VÝROČÍ KOSTELA

Chválíme tě a oslavujeme, Otče Ježíše Krista, našeho velekněze. V něm jsme učiněni živými kameny tvého svatého chrámu, abychom před tebou přinášeli oběť chvály a modlitbu svatou a tobě milou. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

KŘESTNÍ

Chválíme tě a oslavujeme, Otče, neboť v Ježíši Kristu, našem Pánu, přijal jsi nás za syny a dcery a za dědice svého Království a dal jsi nám Duchu Svatého, aby nás uváděl do veškeré pravdy. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

SVATEBNÍ

Chválíme tě a oslavujeme, Otče, neboť v manželské lásce muže a ženy ukazuješ nám obraz nebeského Jeruzaléma, nevěsty ozdobené pro ženicha, Ježíše Krista, našeho Pána, který ji miluje a sebe sama za ni dal, aby všechno učinil nové. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

PAMÁTKA ZESNULÝCH

Chválíme tě a oslavujeme, Otče Ježíše Krista, našeho Pána, jenž vítězně vstal z mrtvých a potěšil nás dobrou nadějí na život budoucího věku. Tvůj lid bude žít stále. Až pominou naše smrtelná těla, uveď nás do příbytku připraveného v nebesích. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

EUCCHARISTICKÉ MODLITBY

ANAFORA DLE APOŠTOLSKÉ TRADICE HIPPOLYTA ŘÍMSKÉHO

Úvodní dialog („Vzhůru srdce“)

Preface podle liturgické doby a na ni navazující chvalozpěv:

V: Svatý, Svatý, Svatý, Pán, Bůh zástupů. Nebe i země jsou plny tvé slávy. Hosanna na výsostech! Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna na výsostech!

P: Děkujeme ti, Bože, náš Otče, za tvého milovaného Syna Ježíše Krista. Poslal jsi nám ho, když se naplnil čas, jako Spasitele a Vykupitele a jako posla tvé svaté vůle. On, tvé věčné Slovo, je s tebou nerozlučně spojen. Skrze něho jsi všechno stvořil a viděl jsi, že je to dobré. On se stal skrze Ducha Svatého člověkem, narodil se z Panny Marie a tys nám ho zjevil jako svého Syna, aby naplnil tvou vůli a shromáždil tvůj svatý lid, rozepjal v bolestech své ruce a ty, kdo v tebe věří, vykoupil z utrpení. Dobrovolně se vydal na smrt, aby smrt zbavil moci. Zlomil pouta zla, odvrátil naši záhubu a zvěstoval vzkříšení.

P: V noci, kdy byl vydán na smrt, vzal chléb, vzdal ti díky, lámal jej, dával svým učedníkům a řekl: VEZMĚTE A JEZTE Z TOHO VŠICHNI. TOTO JE MÉ TĚLO, KTERÉ SE VYDÁVÁ ZA VÁS.

Stejně vzal po jídle kalich, znovu ti vzdal díky, dal jej svým učedníkům a řekl: Vezměte a pijte z něho všichni. Toto je kalich mé krve, která se prolévá za vás a za

všechny na odpuštění hříchů. Toto je smlouva nová a věčná. To konejte na mou památku!

O: Amen. Přijď, Pane Ježíši!

J/P: Proto slavíme památku smrti a vzkříšení tvého Syna, slavíme tuto eucharistii a přinášíme ti tento chléb a tento kalich. Děkujeme ti, že smíme stát před tebou a můžeme ti sloužit. A prosíme tě, sešli svého Svatého Ducha na tyto † dary i na svou církev a shromáždí ji v jednotě u svého stolu. Svým Duchem ji posiluj ve víře v tvého Syna Ježíše Krista, kterého jsi nám daroval.

V: Skrze něho a s ním a v něm je tvoje všechna čest a sláva, Bože, Otče všemohoucí, v jednotě Ducha Svatého po všechny věky věků. Amen.

ďále na str. 19

ANAFORA PODLE TEXTŮ Z TAIZÉ

P: Pán s vámi.

O: I s tebou.

P: Vzhůru srdce!

O: Máme je u Pána.

P: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

P: Je dobré a správné vzdávat ti díky, svatý Otče, skrze našeho Pána Ježíše Krista. Stvořil jsi svět viditelný i neviditelný. Nás lidi jsi stvořil k svému obrazu, uzavřel jsi s námi smlouvu a ústy svých proroků jsi zjevil svá zaslíbení. Proto s anděly a svatými hlásáme tvou slávu a jedněmi ústy voláme:

V: Svatý, Svatý, Svatý, Pán, Bůh zástupů. Nebe i země jsou plny tvé slávy. Hosanna na výsostech! Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna na výsostech!

P: Ano, jsi Svatý, Bože, náš Otče. Tak jsi miloval svět, žeš poslal svého Syna. Skrze tvého Svatého Ducha se stal člověkem a narodil se z Panny Marie. Síla tohoto Ducha ať posvěť dnes naši eucharistii, aby se naplnilo slovo tvého milovaného Syna, který nám chce darovat své tělo † a svou krev.

V noci, kdy se za nás vydal, vzal chléb, vzdal ti díky, lámal jej, dával svým učedníkům a řekl: VEZMĚTE A JEZTE Z TOHO VŠICHNI. TOTO JE MÉ TĚLO, KTERÉ SE VYDÁVÁ ZA VÁS.

Stejně tak vzal po jídle kalich, znovu ti vzdal díky, dal jej svým učedníkům a řekl: TOTO JE KALICH MÉ KRVE, KTERÁ SE PROLÉVÁ ZA VÁS A ZA VŠECHNY NA ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ. TOTO JE SMLOUVA NOVÁ A VĚČNÁ. TO KONEJTE NA MOU PAMÁTKU!

O: Amen. Přijď, Pane Ježíši!

P: Plníme to, cos nám přikázal, a slavíme památku utrpení, vzkříšení a oslavení tvého Krista. Jako náš velekněz je stále před tebou, zastává se nás a přináší svou jedinečnou, dokonalou oběť za nás před tvou tváří. Kdykoli jíme tento chléb a pijeme tento kalich, prožíváme a dosvědčujeme, že Kristus za nás zemřel, vstal z mrtvých a znovu přijde. Posvěť svou církev, jako jsi to učinil o Letnicích, ať ji tvůj Svatý Duch uvede do veškeré pravdy a dá jí sílu, aby plnila své poslání až na konec země. Ať připravuje tvé věčné Království, abychom měli účast na dědictví tvých svatých ve světle. S Marií, s proroky, apoštoly a mučedníky (a svatými N. a N.) očekáváme nový příchod tvého milovaného Syna.

V: Skrze něho a s ním a v něm je tvoje všechna čest a sláva, Bože, Otče všemohoucí, v jednotě Ducha Svatého po všechny věky věků. Amen.

dále na str. 19

ANAFORA Z LIMSKÉ LITURGIE

P: Pán s vámi.

O: I s tebou.

P: Vzhůru srdce!

O: Máme je u Pána.

P: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

P: Vpravdě je spravedlivé a dobré, tebe, Hospodine, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, chválit a vždycky a všude ti děkovat. Svým živým Slovem jsi všechno stvořil a shledal, že je to dobré. Stvořil jsi lidi k svému obrazu, aby měli podíl na tvém životě a byli zrcadlem tvé slávy. A když se naplnil čas, dal jsi nám Krista jako cestu, pravdu a život. On přijal křest a jako tvůj služebník byl poslán, aby chudým zvěstoval evangelium. Při své poslední večeři nám odkázal eucharistii, slavnost, v níž pamatujeme na jeho smrt a vzkříšení a přijímáme jeho přítomnost jako pokrm a nápoj. Všem vykoupeným dal královské kněžství a v lásce k svým bratřím a sestrám vyvoluje některé z lidí, aby církve živili tvým slovem a dávali jí žít pomocí tvých svátostí. A proto chválíme tvou slávu a se všemi anděly a svatými voláme:

V: Svatý, Svatý, Svatý, Pán, Bůh zástupů. Nebe i země jsou plny tvé slávy. Hosanna na výsostech! Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna na výsostech!

P: Hospodine, Bože náš, Stvořiteli světa, jsi Svatý a tvá sláva nezná hranic. Sešli na naši eucharistii svého životodárného Ducha – toho, jenž mluvil skrze Mojžíše a proroky, jenž zastínil Pannu Marii milostí, jenž sestoupil na Ježíše u Jordánu a na apoštoly v den Letnic. Ať vylití ohně Ducha Svatého promění naši hostinu díky, aby se tento chléb a toto víno staly Kristovým tělem † a Kristovou krví.

Zpěv „Veni, Creator Spiritus“

P: Ať tento tvůj stvořitelský Duch naplní slova tvého milovaného Syna. Neboť on v noci, kdy byl vydán, vzal chléb, vzdal ti díky, lámal jej, dával svým učedníkům a řekl: VEZMĚTE A JEZTE Z TOHO VŠICHNI. TOTO JE MÉ TĚLO, KTERÉ SE VYDÁVÁ ZA VÁS.

Stejně vzal po večeři i kalich, znovu ti vzdal díky, dal jej svým učedníkům a řekl: VEZMĚTE A PIJTE Z NĚHO VŠICHNI. TOTO JE KALICH MÉ KRVE, KTERÁ SE PROLÉVÁ ZA VÁS A ZA VŠECHNY NA ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ. TOTO JE SMLOUVA NOVÁ A VĚČNÁ. TO KONEJTE NA MOU PAMÁTKU!

O: Amen. Přijď, Pane Ježíši!

P: Proto dnes, Hospodine, slavíme památku našeho vykoupení: zrození a život tvého Syna mezi námi, jeho křest od Jana, jeho poslední večeři s apoštoly, jeho smrt a sestoupení do říše mrtvých. Zvěstujeme Kristovo slavné vzkříšení a jeho vystoupení na nebesa. Jako náš velekněz se tam přimlouvá za všechny lidi a my očekáváme jeho druhý příchod ve slávě.

Sjednoceni v Kristově kněžství tě prosíme: pamatuj na oběť svého Syna a sešli na všechny lidi požehnání jeho vykoupení.

Shlédni, Pane, na nás a na tyto dary, na toto díkůvzdání, na tuto eucharistii, kterou jsi ty sám daroval církvi, a přijmi ji, jako přijímáš oběť svého Syna, kterou jsme znovu přijati do tvé smlouvy. A když přijímáme Kristovo tělo a Kristovu krev, naplň nás Duchem Svatým, abychom byli jedno tělo a jedna duše, jedna živá oběť k chvále tvé slávy. Pamatuj, Hospodine, na svou jedinou, svatou, obecnou a apoštolskou církev, vykoupenou krví Kristovou. Zjev její jednotu, bdi nad její vírou a uchovej si ji v pokoji. Pamatuj, Hospodine, na všechny služebníky své církve: biskupy, kněze, jáhny a všechny, kterým jsi propůjčil zvláštní dary služby. Pamatuj také na všechny naše sestry a bratry, kteří zemřeli v Kristově pokoji.

Pamatuj na všechny zemřelé, jejichž víru znáš jen ty sám: přiveď je k hostině radosti, kterou jsi připravil pro všechny lidi, s blahoslavenou Pannou Marií, s praotci a proroky, s apoštoly a mučedníky a se všemi svatými, kteří žili v tvém přátelství. S nimi všemi ti zpíváme chválu a očekáváme příchod tvého Království, abychom tě mohli se vším stvořením, navždy vysvobozeným z hříchu a smrti, oslavovat skrze Krista, našeho Pána.

V: Skrze něho a s ním a v něm je tvoje všechna čest a sláva, Bože, Otče všemohoucí, v jednotě Ducha Svatého po všechny věky věků. Amen.

dále na str. 19

BIBLICKÁ ANAFORA

P: Pán s vámi.

O: I s tebou.

P: Vzhůru srdce!

O: Máme je u Pána.

P: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

P: Buď požehnán, Bože a Otče našeho Pána Ježíše Krista, neboť tys nás požehnal vším požehnáním Ducha, protože jsme spojeni s Kristem. Ve své lásce jsi předem určil, abychom rozhodnutím tvé dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny a chválili slávu tvé milosti, kterou jsi nám udělil ve svém Nejmilejším. V něm jsme vykoupeni jeho obětí a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost, kterou jsi nás zahrnul ve vší moudrosti a prozíravosti, když jsi nám dal poznat tajemství svého záměru, svého milostivého rozhodnutí, jímž sis předsevzal, že podle svého plánu, až se naplní čas, přivedeš všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu. On je obrazem tebe, neviditelného Boha, prvorozený všeho stvoření, neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi, svět viditelný i neviditelný – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. Proto spolu s anděly voláme:

V: Svatý, Svatý, Svatý, Pán, Bůh zástupů. Nebe i země jsou plny tvé slávy. Hosanna na výsostech! Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna na výsostech!

P: Opravdu se sluší tě chválit, Bože. Stvořil jsi tento svět – a je to dílo dobré. Stvořil jsi člověka jako svůj obraz, jako muže a ženu jsi je stvořil – a bylo to velmi dobré. Přestože jsme tvůj obraz v sobě zatemnili hříchem, požehnal jsi našim praotcům Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Mojžíšovi ses v hořícím keři ukázal jako ten, který je zde pro nás.

Mocnou rukou sis převedl Izrael ze země otroctví do Země zaslíbené. Vyvolil sis Davida, muže tvého srdce, aby vedl tvůj lid. Skrze proroky jsi nás volal k obrácení. I když tě lidé odmítli a byli vyhnáni ze své země, zůstal jsi s nimi a umožnil jsi jim návrat. A nakonec, v čas příhodný, jsi poslal Mesiáše, svého Syna, Ježíše Krista. Jako rabbi procházel zemí, hlásal evangelium a činil znamení tvého přicházejícího Království. K vlastním přišel, vlastní ho však nepřijali. Z těch, kteří ho přijali, vyvolil Dvanáct, se kterými slavil Poslední večeři, předtím, než se obětoval za naše hříchy. Při této hostině tě prosil za ně i za nás, abychom byli jedno tak, jako je on jedno s tebou.

P: Když byli u stolu, vzal chléb, vzdal ti díky, lámal jej, dával svým učedníkům a řekl: VEZMĚTE A JEZTE Z TOHO VŠICHNI. TOTO JE MÉ TĚLO, KTERÉ SE VYDÁVÁ ZA VÁS.

Pak vzal kalich, znovu ti vzdal díky, podal jej svým učedníkům a řekl: VEZMĚTE A PIJTE Z NĚHO VŠICHNI. TOTO JE MÁ KREV, KTERÁ ZPEČĚTUJE SMLOUVU A PROLÉVÁ SE ZA VŠECHNY. TO KONEJTE NA MOU PAMÁTKU!

O: Amen. Přijď, Pane Ježíši!

P: Otče, Ježíš zemřel, ale tys ho vzkřísil z mrtvých a posadil po své pravici v nebesích. Všechno jsi podrobil pod jeho nohy a ustanovil jej svrchovanou hlavou církve, která je jeho tělem, plností toho, jenž přivádí k naplnění všechno, co jest. Ať tvůj Svatý Duch z nás vytvoří církev, která bude v tomto světě společenstvím smíření, jednoty a pokoje. Ať se tento chléb a toto víno stane Kristovým tělem † a krví, a tak ať jsou účinnými znameními Kristovy přítomnosti mezi námi.

V: Skrze něho a s ním a v něm je tvoje všechna čest a sláva, Bože, Otče všemohoucí, v jednotě Ducha Svatého po všechny věky věků. Amen.

dále na str. 19

ANAFORA BOŽÍ MOUDROSTI

P: Pán s vámi.

O: I s tebou.

P: Vzhůru srdce!

O: Máme je u Pána.

P: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

P: Je dobré a spravedlivé děkovat ti, věčný Otče, skrze tvoji vtělenou Moudrost, našeho bratra a přítele Ježíše Krista. Vždyť tvá svatá Moudrost, tvé potěšení z prvního dne stvoření, nezkalené zrcadlo tvé krásy a tvého působení, pro nás a celé stvoření vystavěla dům, abychom v něm společně hodovali s tebou. A když jsme my nehodní byli svedeni na scesti, ústy proroků k nám dále promlouvala a něžně nám přislibovala svůj příchod a naši spásu. Proto tě spolu se všemi anděly a celým zářivým kosmem slavíme a radostně voláme:

V: Svatý, Svatý, Svatý, Pán, Bůh zástupů. Nebe i země jsou plny tvé slávy. Hosanna na výsostech! Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna na výsostech!

P: Jsi vpravdě Svatý, Bože, celému stvoření jsi Otcem i Matkou. Z lásky se pro nás vtělila tvá Moudrost, a stala se nám bratrem a přítelem Ježíšem Kristem. Shromáždila nás jako kvočna svá kuřátka, učila nás slovům pravdy a milosti, smísila pro nás víno spásy, prostřela svůj stůl života a sama se stala obětním Beránkem:

Neboť on v noci, když byl za nás vydán, vzal chléb, vzdal ti díky, lámal jej, dával svým učedníkům a řekl: VEZMĚTE A JEZTE Z TOHO VŠICHNI. TOTO JE MÉ TĚLO, KTERÉ SE VYDÁVÁ ZA VÁS.

Po večeři vzal také kalich s vínem, znovu ti žehnal, dal jej svým učedníkům a řekl: VEZMĚTE A PIJTE Z NĚHO VŠICHNI. TOTO JE KALICH MÉ KRVE, KTERÁ SE PROLÉVÁ ZA VÁS A ZA VŠECHNY NA ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ. TOTO JE SMLOUVA NOVÁ A VĚČNÁ. TO KONEJTE NA MOU PAMÁTKU!

O: Amen. Přijď, Pane Ježíši!

P: Proto konáme tuto památku a jako tvůj vyvolený lid si připomínáme, jak jsi vysvobodil svůj Izrael z egyptského otroctví a přivedl ho do Země zaslíbené. Zvláště si připomínáme prorocký život našeho bratra a Pána Ježíše Krista, který hlásal radostnou zvěst chudým a osvobozoval všechny spoutané. Když se nachýlil čas, nechal se z lásky k nám a celému kosmu přibít na dřevo kříže. Smrtí smrt překonal, třetího dne vstal z mrtvých a všechen život tak obnovil.

To všechno si připomínáme, svatý Otče, a vyhlížíme věčnou hostinu lásky, kterou pro nás tvá Moudrost uchystala. Děkujeme ti, dobrý Bože, že se dnes můžeme společně radovat u stolu tvé Moudrosti, a přinášet před tvou skrytou tvář tyto dary. Prosíme tě, sešli svého jemného, mocného a všechen život tvořícího Ducha a naplň tyto dary Země jeho životodárnou rosou, aby se nám staly tělem † a krví tvého milovaného Syna. Ať přijetí těchto svatých tajemství posvěti nás i celý vesmír.

Všechny živé bytosti pak sjednot' v tomto jediném Těle a odstraň všechna naše rozdělení.

Nauč nás zvat ke svému stolu ty, které tvá Moudrost pozvala jako první: chudé, hříšné, ztracené, nemocné, sklíčené, opovrhované a bezbranné. Ve společenství s Marií, která je trůnem Moudrosti, se zástupy andělů a svatých, s apoštoly a mučedníky, se všemi spravedlivými svědky tvé slávy, všemi biskupy, kněžími a jáhny, všemi tvými služebníky a služebnicemi a celou tvou církví tě oslavujeme a radostně očekáváme příchod tvé vtělené Moudrosti, našeho přítele a bratra Ježíše Krista.

V: Skrze něho a s ním a v něm je tvoje všechna čest a sláva, Bože, Otče všemohoucí, v jednotě Ducha Svatého po všechny věky věků. Amen.

dále na str. 19

ANAFORA PŘI BOHOSLUŽBĚ NEMOCNÝCH

P: Pán s vámi.

O: I s tebou.

P: Vzhůru srdce!

O: Máme je u Pána.

P: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

P: Svatý a milosrdný Otče, vzdáváme ti díky a chválu. Tys nám poslal svého Syna Ježíše. On se stal naším Vykupitelem, přítelem a bratrem. Ukázal svou lásku k malým a chudým, k nemocným a hříšným a nebyl lhostejný k žádné lidské nouzi. Jeho život a jeho poselství nás učí, že ty jsi náš Otec a s láskou se ujímáš všech svých dětí. Proto tě chválíme a oslavujeme, vyznáváme tvou dobrotu a věrnost a s anděly a všemi svatými radostně voláme:

V: Svatý, Svatý, Svatý, Pán, Bůh zástupů. Nebe i země jsou plny tvé slávy. Hosanna na výsostech! Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna na výsostech!

P: Vpravdě jsi Svatý, Bože, jsi hodný chvály, miluješ lidi a stále je provázíš na jejich životních cestách. Vpravdě je požehnaný tvůj Syn, je zde mezi námi a shromažďuje nás k hostině lásky. Jako kdysi učedníkům putujícím do Emauz, tak dnes i nám otvírá Písmo a láme chléb.

Proto tě, dobrý Otče, prosíme: sešli svého Svatého Ducha, ať posvětil tyto dary chleba a kalicha s vínem, aby se nám staly tělem † a krví našeho Pána Ježíše Krista.

Neboť on poslední noc před svým utrpením vzal při večeři chléb, požehnal jej, lámal, podával svým učedníkům a řekl: VEZMĚTE A JEZTE Z TOHO VŠICHNI. TOTO JE MÉ TĚLO, KTERÉ SE VYDÁVÁ ZA VÁS.

Po večeři vzal kalich s vínem, požehnal jej, podával svým učedníkům a řekl: VEZMĚTE A PIJTE Z NĚHO VŠICHNI. TOTO JE KALICH MÉ KRVE, KTERÁ SE PROLÉVÁ ZA VÁS A ZA VŠECHNY NA ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ. TOTO JE SMLOUVA NOVÁ A VĚČNÁ. TO KONEJTE NA MOU PAMÁTKU!

O: Amen. Přijď, Pane Ježíši!

P: Dobrý Otče, slavíme památku Krista, tvého Syna a našeho Spasitele. Ty jsi ho utrpením a smrtí přivedl k slávě vzkříšení a posadil po své pravici. Hlásáme toto veliké dílo tvé lásky, dokud on nepřijde ve slávě, a klademe před tebe chléb života a kalich spásy.

Milosrdný Bože, dej nám Ducha lásky, ať se účastí na této svátostné hostině stáváme živými údý Kristova těla. Upevni svou církev ve víře a lásce v jednotě s naším patriarchou N. a biskupem N., se všemi biskupy, kněžími a jáhny i s celým vyvoleným lidem. Vdechni nám slova útěchy pro ty, kteří jsou osamocení a opuštění. Nauč nás účinně jim pomáhat a dej, ať jsme podle příkladu tvého Syna pohotová k službě lidem.

Bože, učiň svou církev živým svědectvím pravdy a svobody, pokoje a spravedlnosti, uzdravení a záchrany, aby se stala znamením nové naděje pro celé lidstvo. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista.

V: Skrze něho a s ním a v něm je tvoje všechna čest a sláva, Bože, Otče všemohoucí, v jednotě Ducha Svatého po všechny věky věků. Amen.

dále na str. 19

ANAFORA NA PAMÁTKU ZESNULÝCH

P: Pán s vámi.

O: I s tebou.

P: Vzhůru srdce!

O: Máme je u Pána.

P: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

P: Chválíme tě a oslavujeme, Otče Ježíše Krista, našeho Pána, jenž vítězně vstal z mrtvých a potěšil nás dobrou nadějí na život budoucího věku. Tvůj lid bude žít stále. Až pominou naše smrtelná těla, uveď nás do příbytku připraveného v nebesích. Proto smíme spolu se zástupy andělů volat:

V: Svatý, Svatý, Svatý, Pán, Bůh zástupů. Nebe i země jsou plny tvé slávy. Hosanna na výsostech! Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna na výsostech!

P: Svatý, nesmrtelný Bože, Otče našeho Pána Ježíše Krista a náš Otče, chválíme tě a děkujeme ti, neboť tvoje slitování je bez hranic a bez konce. Z lásky jsi stvořil nás lidi a vdechl jsi nám život z tvého života, který nepomíjí. Nenecháváš navždy vychladnout naše ruce, které se k tobě vztahovaly, ani naše oči, které hledaly krásu, ani naše srdce, která toužila po tvém pokoji. Nenecháváš padnout do smrti ty, které jsi povolal k věčnému společenství s tebou, a dáváš jim podíl na tajemství smrti a vzkříšení tvého Syna.

On večer před svým utrpením vzal při večeři chléb, chválil tě za tvé velké činy, lámal a podával jej svým učedníkům a řekl: VEZMĚTE A JEZTE Z TOHO VŠICHNI. TOTO JE MÉ TĚLO, KTERÉ SE VYDÁVÁ ZA VÁS.

Po večeři vzal kalich s vínem, chválil tě za tvé slitování, podával jej svým učedníkům a řekl: VEZMĚTE A PIJTE Z NĚHO VŠICHNI. TOTO JE KALICH MÉ KRVE, KTERÁ SE PROLÉVÁ ZA VÁS A ZA VŠECHNY NA ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ. TOTO JE SMLOUVA NOVÁ A VĚČNÁ. TO KONEJTE NA MOU PAMÁTKU!

O: Amen. Přijď, Pane Ježíši!

P: Konáme to, co nám uložil tvůj Syn. Zvěstujeme jeho smrt, jeho vzkříšení a jeho nepomíjející život u tebe. Proto tě prosíme: sešli svého Ducha, který dává život, na tyto † dary, aby se nám staly chlebem věčného života a kalichem věčné spásy. Dej, ať skrze účast na této hostině jsme jedno s tvým Synem a spolu navzájem. Probud' nás na konci časů, až Kristus přijde a všechno učiní nové. Pak nám daruj se všemi, kteří nás předešli, život ve tvé slávě, která nikdy neskončí. Chválíme tě, Bože života s naším biskupem N., se všemi, kdo setrvávají v apoštolské službě, a s celou tvou církví. Jsi hoden, abys přijal chválu, čest a moc, neboť jsi stvořil všechny lidi. Skrze tvou vůli žijí a ve tvé lásce zůstávají žít navěky v Ježíši Kristu, našem živém Pánu.

V: Skrze něho a s ním a v něm je tvoje všechna čest a sláva, Bože, Otče všemohoucí, v jednotě Ducha Svatého po všechny věky věků. Amen.

dále na str. 19

POZNÁMKA

V nepřítomnosti jáhna všechny jáhenské úkony převezme předsedající, případně je deleguje na koncelebrující duchovní.

V nepřítomnosti kněze předsedá liturgii jáhen či kazatel a slaví **bohoslužbu slova** až po pozdrav pokoje, na který pak rovnou navazuje závěrečné vyslání. Bohoslužbě slova může ve stavu nouze předsedat i osvědčený laický věřící, pověřený biskupem.

Má-li k tomu pověření a požehnání, může jáhen či osvědčený laický věřící (tj. akolyta) v nepřítomnosti kněze podávat svaté přijímání pod způsobou chleba z eucharistické zásoby. Děje se tak po pozdravu pokoje.

Slaví-li se liturgie v domácím prostředí kolem stolu, po celou dobu všichni sedí. Není nutné oblékat liturgická roucha (s výjimkou štoly).

PRAMENY

Borzič, Adam: Ukázka současné anafory, in: Getsemany č. 284, Praha 2016

Bouše, Zdeněk Bonaventura: Malá katolická liturgika, Praha 2004

Český misál, Praha 2015

Eucharistická slavnost starokatolické církve: Starokatolický misál, Praha 2011

Hradilek, Pavel: Cesty k ekumenické eucharistické liturgii, in: Hanuš, Jří (ed.): Ekumenické církevní dějepisectví, Brno 2003

Hradilek, Pavel: Hledání podoby západní ekumenické liturgie, in: Getsemany č. 115, Praha 2001

White, David Allen: The Anglican Gradual And Sacramentary, on-line, 1991

Zpěvy a modlitby z Taizé, Praha 2003

SLOVO NA ZÁVĚR

V den pojmenovaný po Slunci se na jednom místě shromažďují všichni, kdo bydlí ve městě i okolním venkově. Předčítají se pamětní spisy apoštolů nebo proroků, pokud stačí čas. Potom, když předčítatel zmlkne, předsedající napomene a povzbudí k následování těchto dobrých slov. Potom všichni povstaneme a odesíláme modlitby. Pak je přinesen chléb a víno a voda a předsedající pronese modlitby díkůvzdání, pokud jen může. Lid je potvrdí slovem Amen. Nyní je z darů, nad kterými byly vzdány díky, každému rozdělováno a všichni přijímají.

(Apologie sv. Justina Mučedníka, 2. stol. po Kr.)

Církev je především společenství. V centru duchovního života křesťanské církve proto vždy bude oslava společenství s Kristem. Této oslavě říkáme bohoslužba či liturgie. Společenství věřících se buduje setkáním s Kristem ve slově a svátostech, které představují dva vrcholy bohoslužebného slavení. Forma bohoslužby musí být sdělná a srozumitelná, zároveň však nikoli zbavená tajemství. Jde o to, aby účastníci bohoslužby nebyli pouhými diváky, nýbrž vnímali, že jsou vtahováni do velkého příběhu Božího sklonění se k člověku a lidského putování před Boží tvář.

Do tohoto dramatického životního příběhu patříme všichni bez rozdílu. Putujeme společně, neboť k celé lidské rodině se sklonil Bůh v Kristu, jehož oběť a vzkříšení mají kosmický dosah. Kristus objímá veškeré

stvoření. Přijímá i každého z nás a dotýká se našeho osobního příběhu, v němž jsou přítomny pády i vzlety, selhání i úspěchy. Vše je v Kristu uzdravováno a posvěcováno. On ze všeho činí nové. Není to radostné poselství? Dobrá zpráva? Pevný základ naší naděje? Výzva jít s důvěrou dál? Tak proč to nepromlouvá k srdci dnešního člověka, když přijde do kostela a sleduje, co se děje při bohoslužbě?

Jednou z možných příčin je struktura a jazyk tradiční bohoslužby. Složitý a leckdy zdouhavý obřad, do něhož se mohou zapojit pouze ti zasvěcení, mezi něž nově přichozí nepatří, takže se právem cítí nepřijatí. Zvláštní náboženská řeč pracující s pojmy, v nichž nově přichozí nevidí smysluplný obsah. Vznikají nedorozumění a cestě do společenství se staví zbytečné překážky.

Tradiční bohoslužba v Církvi československé husitské, spjatá s osobností prvního patriarchy Karla Farského, stále dovede oslovovat, ale spíše lidi již obeznámené s náboženským slovníkem a církevním prostředím. Vnitřní prožití tradiční liturgie vyžaduje určité vstupní předpoklady a předpokládá jistý druh estetického cítění. Vkus nově přichozích je často úplně odlišný. Není to jejich chyba a není důvod je za to trestat něčím, co jim bude připadat jako nudná a podivná ceremonie. Účast na bohoslužbě má lidského ducha pozvedat, nikoli ubíjet. Proto je nutné hledat a uvádět do života společenství takové formy bohoslužby, které by vyrůstaly z autenticky křesťanských kořenů, z učení Ježíše Krista, odkazu apoštolů a praxe prvotních křesťanů.

Tyto formy můžeme nazvat alternativními, nejsou však nově vymyšlené, ale spíše nově objevené. Ve sféře liturgického slavení jsme si kupodivu navykli za tradiční považovat novodobé obřadní útvary a pozapomněli na bohatství starokřesťanské bohoslužby. Farského liturgie strukturálně vychází z tzv. tridentské mše, ustálené teprve v 16. století. Tuto mši neslavil Jan Hus, slovanští věrozvěsti Cyril a Metoděj ani církevní otcové, kteří v době ekumenických sněmů zápasili o čisté vyjádření víry Kristova lidu. A samozřejmě tuto mši neslavili křesťané v katakombách, kde pod záštitou obětovaného a vítězného Beránka Božího očekávali vysvobození od pronásledování, útlaku a zoufalství. Mnozí z nás čelí podobnému zlu i teď. Máme jim v církvi co nabídnout, čím je povzbudit? Víme, jak jim dodat sílu a odhodlání? Věříme ještě, že modlitba dělá zázraky? Svědčí modlitby při našich bohoslužbách, že víra v Krista je cestou k pravé lidské svobodě a důstojnosti? Anebo se scházíme už jen ze zvyku a v srdcích se nic nemění?

Pod vahou našich křížů jsme klesli na kolena, opustily nás všechny jistoty, staré náboženské dekorace se ukázaly jako bezcenné. Právě tehdy jsme poznali, že víry a modlitby se můžeme držet navzdory všemu. Zjistili jsme překvapeně, že Kristus je s námi v nejtemnějších nocích a nejhlubších ranách, stejně jako v obyčejných všedních věcech a vůbec ve všem, co prožíváme. On se raduje s radujícími a pláče s plačícími. Ať tak či onak, Kristus je s námi a my s ním. Z této zkušenosti vzešla naše touha vyjádřit ji vhodnou bohoslužebnou formou. Poděkovat za

ni a sdílet ji. To je pravým důvodem, proč v Plzeňské diecézi Církve československé husitské vznikl návrh Liturgie pro malá společenství. Kristus je naší nadějí a záchranou. Na Kristově lásce a následování Krista chceme stavět duchovní chrám, otevřený pro každého.

Kéž nám toto dílo požehná Dobrý Pastýř Ježíš!

bratr biskup Filip a členové teologického poradního sboru

Liturgie malých společenství

Pro vnitřní potřebu vydal

Teologický poradní sbor

Plzeňské diecéze Církve československé husitské

Pracovní materiál

Redakce: Lukáš Bujna, Martin Gruber, Filip Štojdil

Sazba: Vojtech Pekárik

Korektura: Milena Jakoubková

V Plzni A.D. 2019

www.ccsplzen.cz

podněty zasílejte na e-mail: kancelar@ccshplzen.cz